

עת"א 30010/08/14 - סלמאן אלהוזייל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עת"א 30010-08-14 אלהוזייל(אסיר) נ' משטרת ישראל/שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר
ואח'
בפני כב' השופט נסר אבו טהה
העותר סלמאן אלהוזייל (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד חאג' יחיא הייתם
נגד מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שירה חרל"פ
המשיבה

החלטה

1. בפניי עתירה לפי סעיף 62 (א) לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש) תשל"ב- 1972, אשר עניינה בקשה לביטול החלטת הממונה על עבודות שירות מיום 30/3/14 בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות של העותר, והחזרתו לשירות.

השתלשלות העניינים:

2. העותר הורשע בת"פ 1066/09 (שלום קריית גת), בעבירה של קבלת חלקי רכב גנובים ונידון לתקופה של חמישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות החל מתאריך 1/10/13. במועד זה, התייצב העותר במשרד הממונה על עבודות שירות, הוסברו לו הכללים, אך הוא סירב להתחיל בעבודות השירות היות ולטענתו לא מוכן לבצע את העבודות, למעט ברהט. משהוסבר לעותר כי ישולב בנתיבות-אופקים, ביקש את תעודת הזהות שלו בחזרה ואמר כי ידבר עם קצין הביטחון ברהט, ורק שם יבצע את עבודות השירות ויחזור עם אישורים. העותר לא התייצב במקום התעסוקה.

ביום 7/10/13 שוחחה רכזת עבודות השירות עם העותר תוך שהובהר לו, כי אי התייצבות לעבודות השירות יגרור ביצוע הליך של הפסקה מנהלית. העותר חזר על דרישתו לשבצו רק ברהט, ואמר כי יתייצב למחרת לריצוי עבודות השירות. עם זאת, למחרת היום העותר לא התייצב. ביום 16/10/13 התייצב העותר במשרדי הממונה, הוסברו לו הכללים, חתם עליהם, ונשלח למרכז יום לקשיש בנתיבות. העותר לא התייצב לעבודה ונערכה לו שיחת ברור **ראשונה**.

בהמשך, ביום 2/11/13 התקשר העותר למפקח, וטען כי עבר תאונת דרכים וביקש להעדר יום אחד מהעבודה, כשלבדבריו ימציא תעודות רפואיות בקשר לתאונה. ביום 6/11/13 ומשטרם התייצב העותר לעבודה, התקשר אליו המפקח, והעותר שב ודרש לבצע את עבודות השירות ברהט. בעקבות כך, זומן העותר לשיחת ברור **שניה** ביום 12/11/13. בשיחה, טען העורר כי אינו מוכן לבצע עבודות שירות בנתיבות עקב מצבו הכלכלי וכי הוא מוכן לעשותם רק ברהט, תוך שציין "אני מגיע לעבודה בטרמפים ואני רוצה להגיע לעבודה אבל אין לי כסף אני רוצה

שימוע לכלא". העותר זומן לשימוע ליום 16/12/13 היות וסירב לבצע את עבודות השירות.

בשימוע ראשון שנערך לעותר ביום 16/12/13 הומלץ על הפסקה מנהלית. לאחר ששמע את דברי העותר, הוחלט כי העותר ימשיך בעבודה, תוך שהוזהר כי במידה ולא יתייצב לריצוי עבודות השירות, יובא מידיית לשימוע, וכי עליו להתייצב למחרת היום לצורך שיבוץ במקום תעסוקה.

לאחר השימוע, התייצב העותר במרכז יום לקשיש. שם עבד בחודש דצמבר במשך 7 ימי עבודה ובחודש ינואר במשך 12 ימים. ביום 21/1/14 זומן העותר לשיחת בירור **שלישית** על אי התייצבות לעבודה בצורה רציפה וכן לאור אי עמידה בתנאי במסגרת התעסוקתית. בשיחה ציין העותר, בין היתר, "יש לי בעיות קשות עם הבת שלי היא חולה מאוד אני מנסה להגיע אני אהיה בסדר תן לי הזדמנות". בתום השיחה הוחלט להחזיר את העותר לעבודה אולם סירב לבצע את העבודות שהוטלו עליו.

העותר הוזמן לשימוע שני ביום 24.3.14 אולם לא התייצב למרות שהודע לו עליו כדן. ביום 27.4.14 המליץ קצין ניהול אסירים הפסקה מנהלית, שכן העותר נעדר רבות מהעבודה על אף שיחות ברור ושימוע, וכן לא התייצב לשיחת שימוע שנקבעה בעניינו ביום 24/3/14. מפקד מחוז הדרום של שירות בתי הסוהר, מכוח הסמכות הנתונה לו על פי סעיף 51ט' לחוק העונשין, הורה ביום 30.3.14 על הפסקת עבודות השירות של העותר, זאת לאחר שהגיע למסקנה כי העותר נעדר מהעבודה ללא אישור הממונה או המפקח מזה כחודשיים ואף לא התייצב לשימוע שנקבע בעניינו. בהתאם להחלטתה נקבע שהעותר ימשיך לרצות את יתרת עונשו בבית הסוהר, כשיתרת ימי המאסר הינה 109 יום.

טענות הצדדים

3. **העותר טען**, כי טעה נציב בתי הסוהר משהחליט לבטל את עבודות השירות, ומשלא נתן לו הזדמנות נוספת לבצע את עבודות השירות בנסיבות העניין. נטען, כי היעדרותו מהעבודה נבעה לאור מצבו האישי והמשפחתי הקשה- נשוי ואב לילד קטן, אשתו כורעת ללדת, מצבם הכלכלי קשה. נטען, כי העותר עמד על טעמים אלו בשימוע הראשון שנערך לו. עוד נטען, כי שיבוץ העותר במקום מרוחק ממקום מגוריו, גרם לכך שהעותר לא יכל להגיע לריצוי עונשו. עוד נטען, כי העותר פנה למשפחתו לשם קבלת סיוע כלכלי, ואף אביו של העותר מסייע לו כספית, כך שיוכל להשלים את עבודות השירות. עוד נטען, כי העותר לא קיבל זימון לשימוע השני ונשפט בהעדר, ואף לא קיבל לידיו את ההחלטה על הפסקת עבודות השירות. עוד עמד הסנגור על כך שהעותר כבר ריצה עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריש בן חודש ימים. העותר ביקש הזדמנות נוספת לרצות את המשך מאסרו בדרך של עבודות שירות.

4. **ב"כ המשיבה מנגד**, עתרה לדחות את העתירה. נטען, כי לעותר ניתנו מספר הזדמנויות לצורך המשך ריצוי עבודות השירות אך הוא לא עשה כן. למעשה החל מחודש ינואר 2014 העותר לא מתייצב לעבודות ואינו עושה את המאמץ הדרוש על מנת לברר אודות יתרת עבודות השירות, אלא עושה דין לעצמו. אשר לזימון לשימוע השני, נטען, כי נשלח לעותר זימון כדן ויד אישור על כך. העותר לא הגיע

לסניף הדואר על מנת לאסוף את דבר הדואר. עוד נטען, העותר לא שיתף פעולה עם הגורמים הרלוונטיים, ואף לא התייצב לשימוע אליו זמן כדין, אלא גילה זלזול וזילות בוטים. לגישת המשיבה, החלטת רשות שב"ס הינה סבירה בנסיבות העניין.

דין והכרעה

5. הלכה ידועה היא, כי תפקידו של בית המשפט בדונו בעתירות אסירים הינו לבחון את **סבירות** החלטות שירות בתי הסוהר. רק במקום שהחלטה אינה סבירה או שנסיבותיו של עותר הן כה קיצוניות, בית המשפט יתערב בהחלטת הממונה. על בית המשפט להיזהר מהמרת שיקול דעתו שלו בשיקול דעת שירות בתי הסוהר (ראה רע"ב 2410/93 מ"י נ' לוי).

6. בעניינינו, הגורמים הרלוונטיים בשירות בתי הסוהר החליטו על הפסקה מנהלית של עבודות השירות, בהתאם לעילות הקבועות בסעיף 51ט(א) לחוק העונשין. סבורני, כי עניינו של העותר עונה על דרישות הסעיף, ואף העותר אינו טוען אחרת. אלא שלגישת העותר ראוי היה בנסיבות העניין להעניק לו הזדמנות נוספת. זוהי שאלה המצויה בליבת שיקול הדעת של שירות בתי הסוהר, והשאלה שבית משפט זה נדרש לבחון הינה האם ההחלטה שהתקבלה בסופו של דבר הינה סבירה.

7. מעיון עתירה ובכלל האסמכתאות שצורפו לו, עולה, כי שירות בתי הסוהר נתן למבקש מספר אזהרות והזדמנויות לתקן את דרכיו, תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות. העותר כשל פעם אחר פעם במילוי חובותיו והמשיך בהתנהלותו הבעייתית, ולא השכיל לנצל את ההזדמנויות החוזרות ונשנות שניתנו לו. כידוע, ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות הינו פריבילגיה המאזנת בין הצורך להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל לבין הרצון לסייע בשיקומו, בנסיבות המתאימות. מקום בו הנאשם לא קיבל על עצמו את האחריות הנלווית למסלול עונשי זה ולא ביצע את המוטל עליו, ניתן לבטל פריבילגיה זו, על אף נסיבותיו האישיות של הנאשם (ראה: רע"ב 2334/11 **בן דוד נ' מדינת ישראל** והאסמכתאות שם; רע"ב 1919/11 **אהרוני נ' מדינת ישראל**). מקום בו מבטא נאשם, בהתנהגותו, אי התאמה לריצויו של עונש שיקומי, אין מנוס מהפעיל מאסר של ממש, שהרי יש להבטיח האפקטיביות של הענישה ולהגשים תכליתו של ההליך הפלילי (ראה: רע"ב 4833/07 **חליחל נ' שירות בתי הסוהר**; רע"ב 11160/07 **מדינת ישראל נ' ביטון**; רע"ב 426/06 **חואו נ' שירות בתי הסוהר**).

8. לאור כל האמור לעיל, ולאחר שהקשבתי לטיעוני באי כוח הצדדים ועיינתי בעתירה על נספחיה, סבורני כי החלטת שירות בתי הסוהר בנסיבות העניין הינה החלטה סבירה שאין מקום להתערב בה.

9. אשר על כן, דין העתירה להידחות.

המזכירות תשלח עותק מההחלטה לממונה על עבודות השירות ולבאי כוח הצדדים

ניתנה היום, 31 אוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.